

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben egy hónapra 1 kor.,
 negyedévre 3, fél évre 6,
 egész évre 12 kor.
 Vidéken: egy hónapra 1 kor.
 20 fill., 1/2 évre 3 kor. 60 fill.,
 1/2 évre 7 kor., 1 évre 14 kor.
 Egyes szám ára 4 fillér (2 kr.).

Felelős szerkesztő:
BARTÓK LAJOS.
 Kiadótulajdonos:
WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA R.-TÁRSASÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. ker., Vármegye-utca 11—13.
 Apró hirdetések ára: egy szó 2 fill., vastagabb betűvel 4 fill.
 Hirdetések petit számításal, díjszabás szerint.

Uj ágyuk.

A félhivatalos sajtó jókor kezdi a hangulatkeltést. Már ma magyarázgatja meglevő ágyuink fogyatékosait s értekezése végén természetesen arra a következtetésre jut, hogy az új és jobb ágyuk beszerzését már nem odáthatjuk el, nem halogathatjuk tovább. Senki se csodálkozzék hát, ha a közös hadügyminiszter a jövő évi előirányzatban új ágyuk beszerzése czimén új milliók engedélyezését kéri 1902-re.

Hát hiszen higgyük el, hogy mostani ágyuink csakugyan hasznavehetetlenek s legfeljebb verebet ha löhetünk velük. Legyünk méltányosak az ágyu-öntődékekkel szemben s higgyük el, hogy azoknak is szűk égük van egy kis megrendelésre. S ha már nem tehetünk egyebet, hát készüljünk el arra a néhány millióra, a mibe az új beszerzések kerülni fognak.

Egyet azonban föltétlenül ki kell kötnünk. Azt, hogy millióinkat legalább okosan költsek el. Már pedig a dolgok mai állása mellett nincs rá kilátás, hogy ez bekövetkezzék. Miért? Mert még azt

sem tudjuk, hogy milyen is az a mostaninál jobb ágyu s hogy egyáltalában van-e jobb. Az illetékes körök két új ágyuanyagra fogták rá, hogy jobban meg fog felelni a modern hadászat követelményeinek az eddiginél. Az egyik a kovácsolt bronz, a másik a nikkellaczel. A közös hadügyi kormány már be is szerzett három üteget kovácsolt bronzból s ezeket a jövő évben fogja kipróbálni. Az eredményről még csak a jövő évi hadgyakorlatok után fog beszámolni. Akkor kíván majd határozni a fölött is, hogy ebből az új bronzból, vagy nikkellaczelből készüljenek-e az új ágyuk.

Szóval, ma még azt sem tudják, hogy jobbak lesznek-e az új ágyuk, vagy sem, hanem azért elvben már elhatározták, hogy a mostaniakat, a melyeket szinte alig próbáltak ki még, a lomtárba szállítatják. Mért? Mert már akadt külhatalom, a mely kísérletképpen szintén megkezdte ütegei fölfrissítését.

Ilyen könnyelműen talán még sem lesz jó a milliókat kidobálni. Hiszen hányszor jártuk már meg az újítások bevezetésével. Akkor vettük

észre, hogy az új találmány egy fabatkát sem ér, a mikor már tömérdek pénzt beleöltünk. Csak az első s rendkívül favorizált füstnélküli löporra kell emlékeznünk, a mely nagyszerű, minden várakozást felülmúló, kitűnő hatásnak bizonyult mindaddig, a míg löporraktárainkba be nem szállították. Attól a perctől kezdve azonban több volt a füstje, mint a tüze. Lángoló kanócczal sem lehetett felgyújtani. S voltilyen esetünk több is.

Ezektől az új ágyuktól annál inkább félünk, mert a hadügyminiszter a delegációk összeülésekor még aligha lesz abban a helyzetben, hogy megjelölje az új ágyuk anyagát, mert a hadgyakorlatok valószínűleg a delegációk ülésezése után lesznek. A hadügyminiszter tehát előreláthatólag charta bianca-t fog kérni a delegációktól, hogy olyan ágyukat rendelhessen meg, a melyeket jónak tart, illetőleg a melyeket az a felelősség nélkül ítélkező szakszabóság, a mely a löprőbákat figyelemmel kíséri, ajánl. A közvéleménynek előre is tiltakoznia kell a delegációk ilyen határozata ellen s ki kell jelente-

nünk már most, hogy csak abban az esetben szavazhatunk meg új ágyukra pénzt, ha azok hadseregünk harczképességének fokozásához tényleg szükségesek s ha a törvényhozás minden kétséget kizárólag meggyőződik arról, hogy a beszerzendő ágyuk tényleg jobban megfelelnek a modern harcztudomány követelményeinek a mostaniaknál. Hiába ne költsünk s zsákban macskát ne vegyünk.

Budapest, decz. 5.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, melyen a még mindig gyengélkedő honvédelmi miniszteren kívül a kabinet valamennyi tagja részt vett.

A pécsi katolikus egyetem. A pécsi egyetem létesítésének kérdése — mint a „K. É.” jelenti — már a legközelebbi időn belül a megoldás stádiumába léphet. A püspökségnek az egyházmegyében e célra rendezett gyűjtése ugyanis immár meghaladta a 300.000 forintot, s ehhez járul a városnak ezalatt tizenhárom évvel megajánlott 100.000 forintja. Bonnáz Sándor csanádi püspök kétszáz ezer forintot hagyott egy tisztán katolikus egyetem céljaira s mivel ez előreláthatólag Pécsen létesül, az összeget minden akadály nélkül ki is adják. Az egész intézmény Pécsen már tulajdonképpen csak fél feladat, mivel itt már

Külvárosi hangulatok.

— A „Magyarság” eredeti tárczája. —

Különös és elkülönözt a fővárosi ember, mert azt hiszi, hogy a fővároson kívül már nincs élet; szokásaik elütnek a vidéki élet szokásaitól s magát valami emberfölötti lénynek szereti elképzelni a szegény vidékiekkel szemben. Nem gondolja meg a fővárosi ur vagy kisasszony, hogy nem utolsó előny a vidéki emberre nézve a maga viruló jóegészsége, a pirosposzsgás ábrázat, az edzett idegek, míg ellenben a fővárosi ember érdekes halványasága és előkelő idegessége nagyon is kétes értékű tulajdonságok, bármennyire becsülik azokat a főváros elegáns köreiben. Kedély dolgában is jobban van ellátva a vidéki atyafi; szinbázakkal, látványosságokkal mindig fölér a szinbázak fénye, gazdagsága; a mi pedig az eledelket illeti, hát csak terjeszszük a vegyész elé a főváros és vidék ételeit-italait, várjuk el tételt s azután hánytorgassuk föl

a vidéknek a mi fővárosi voltunkat!

Nemrég láttam, hogy egy vidéki társaság megállapodott a bedobott fillérékért gyufát, bonbont és parfümöt osztogató automata gép előtt. Őszinte csodálkozással nézték az ördögös masinát, élénken figyelmeztették egymást annak furfangos titokzataira s éppen nem fukarkodtak a hangosabb dicséreteken. Látni kellett volna azokat a gunyos mosolyokat, a melylyel a fővárosi nép szemlélte a jó vidékiek naiv örömet! Pedig elfeledték a gunyolódók, hogy az önműködő gép valamikor rájuk nézve is új volt s az ő kíváncsiságuk nem volt mérsékeltebb, mint a vidékieké, csak hogy, félünk, valamivel toladóbb. Itt sem a fővárosi állán meg a tűzpróbát, ha a két csoport közt a dolog versenyre kerülne, mert a vidékiekkel ugyan megeshetik Budapesten egynémely peleskei nótáriusság, a fővárosiakról azonban a vidékiek tudnak töméntelen adomát, a melyek közt nem utolsó a háziasszony szigorú parancsa, hogy

a feketekávé a fekete tehéntől, fehérét a fehértől kell szerezni; vagy a buza és rozs megkülönböztetésére való teljes képtelenség. Azt hisszük, hogy a vidékiek több hasznos dolgot tudnak a fővárosiaknál, a kikről azonban el kell ismernünk, hogy a fölösleges fényűzési dolgokban egész bravurig vitték ismeretüket.

Hanem hát a fővárosi embernek jól esik, ha lenézhet valakit s jellemző rá nézve, hogy még ez a büszkesége sincs kategóriák nélkül.

A vidéket, — a mint már mondtuk, — lenézi kivétel nélkül minden fővárosi; a székesfőváros fényesebb kerületeinek és utcáinak lakója fölényt gyakorol a külvárosiakkal szemben, a kik viszont a kültek lakóinál tekintik magukat magasabb lényeknek. Azt hiszem pedig, hogy egy-egy külváros tisztább, csendesebb utcájában, zenés kávéháztól, csapszektől távol eső, jól elzárt fehér házauskában kellemesebb az élet, mint a körutak izléstelen kaszárnyáiban, ha pedig egy kis kert van az udvar végében, ez már olyan boldogsága

a fővárosi embernek, a melyhez csak igen jó kedvében juttatja végzete.

Magam is csendes kis külvárosi házban lakom. Ezt a városrészt nevezik Budapest Saint-Germain-jének s a párisi büszke városrészt elnevezése illik is az én szerény kis lakásom környezetére. Hatalmas főúri paloták sorakoznak ott, a melyeken hét- vagy kilenczszoros czimer ragyog. A kapuk diszkrétül el vannak zárva, az ablako on habos függönyök. A kapu előtt áll méltóságának tudatában a tekintélyes külsejű portás. Mikor a palota hatalmas ura hazatér országgyűlésről, kaszinóból, akkor a kapusuraság kétrét görnyed és úgy tárja föl a bejárat. Máskor előkelő fogat gördül elő s a nemesfajú lovakat bámulja az utca népe. Az embert sajtáságos hangulat lepi meg ilyenkor. Szeretne a kapuk, a függönyök, a falak mögé tekinteni, hogy fogalmat nyerhessen arról az előkelő életről, a mely odabenn folyik. Ott is van öröm és bánat, veszteség és nyereség, születés, halál, szerelem és gyűlölet, mint

jogakadémia van, a szeminárium pedig oly nagy méretű, hogy nemcsak az egyházmegye papságát neveli, hanem még a boszniai Ferencz-rendi szerzet teológusait is. A jogakadémia is, a teológia is könnyen beilleszthető az egyetem szervezetebe, mint jogi és teológiai fakultás, ezenkívül pedig egyelőre csak egy kar felállításáról van szó, a bölcsészeti karéről, mivel az orvosi kart még a közel jövőben nem állítják föl, azonban a városnak két óriási kórháza van, most pedig elmeógyógyintézet van szervezőben. A bölcsészeti kart tanárképzővel kötik össze, a mi szerves kapcsolatban lesz a pécsi filozófiai fakultással is. Ilyen szervezeti filozófiai fakultás csak néhány egyetemen található. Az intézetet a pálosok klostromában helyezik el, a melyben most a jogakadémia, a tanítóképző intézet és a népiszkolák vannak. Nem tudjuk, nem is kutatjuk, hogy a K. É. honnan vette értesülését, annyit azonban szívből kívánunk, hogy a pécsi katolikus egyetem létrejöhön, mert nagy szükség van rá.

Miniszterváltások. Azokkal a híresztelésekkel szemben, hogy a Széll-kabinetben közelebből nagyobb szabású személyváltások fognak történni, illetékes helyről kapjuk a tudósítást, hogy a miniszterváltások híre egyáltalán nem felel meg a valóságnak.

A Széll-minisztériumnak jóegyelőre egy tagja sem fog lemondani, csupán az tekinthető lehetségesnek, hogy Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter válik meg tárczájától, ha komoly betegsége, előreláthatólag hosszabb időre visszatartaná a minisztert a munkától.

Más miniszter visszalépni nem fog, valamint változhatatlanul elhatározott dolog az is, hogy a belügyminiszteri széket a jövőre választások előtt be nem töltik, mivel Széll Kálmán a választásokat maga akarja vezetni. A kabinet esetleges rekonstrukciójáról csakis a választások megtörténte után lehet talán szó.

A biztosítási törvény reformjának elhalasztásáról írják a „Pol.

a szomszédban, a hol egy derék szabómester lakik; csakhogy ama nagyoknak módjukban áll kedvükkel, gondjaikkal elrejtőzni a világ elől s a mi a világba kiszivárog, az is finomabb, előbbkelő formáival és nemességével ragad meg.

Hanem a paloták szomszédságában ott vannak azok a kis házacskák, a melyekben a tisztességes szegénység választotta tanyáját. Munkás, dolgozó emberek, többnyire ama nagy-ur házak cselédségének családjai, hozzátartozói. A mint illik a fényes háztartáshoz tartozó egyénektől, ők is nyugodt, diszkrét életet élnek. Vasárnapokon összegyűlnek valamely közönséges kocsmában s ilyenkor aligha ismernek föl tulajdonképpen foglalkozásukat, ha néha-néha nem szel-lyőzgetnek uraságaik gyöngébb oldalait, mint a hogy a szobáikat szel-lyőztetik.

Ezek a kiskocsmák — többnyire nagy kerttel — szintén specialitásai a külvárosnak. Itt gördül a tekegolyó, itt perdülnek tánczra a párok egy-egy nagyméretű harmónika nótájára s van becsülete a kintornának is, a

Cor.-nak Budapestről: Szükségesnek mutatkozott, hogy e tervezet bizonyos pontjaira nézve, a melyek a biztosítási ügynek gyökeres reformálására vonatkoznak, előzetesen meghallgassák a kereskedelmi és iparkamarák véleményét és kíván-ságaikat, a mennyire lehet, figye-lembe vegyék. A főbb pontok, a melyekre nézve nézeteltérés támadt, ezek: az ügynökök állása, a bizto-sítási hivatal szervezése és bírói funkciókkal való megbízása s vé-gül a díjtartalmak elhelyezése. A mi különösen ez utóbbi pontot il-leti, kiemelendő, hogy minden mo-dern biztosítási törvény, így a leg-újabb német törvényjavaslat is, az állampapírok előnyben részesítését mondja ki, minthogy egyáltalán még a legnagyobb tőkés országokban is elismerik az állampapírok kiváltsá-gos helyzetét, mint az államhitei szervezetének egyik alkotó elemét. Ennek az elvnek a jogosultságát biztosítási körökben is elismerték tekintélyes oldalról és csak azt ki-vánták, hogy átmeneti intézkedé-sekkel bizonyos könnyítések konce-dáltassanak. A biztosítási ügynek közigazgatási ellenőrzése különben oly elv, a melynek rövid időn belül Magyarországon is meg kell való-sulnia. A reform elhalasztásának nincs is egyéb célja, mint vala-mennyi jogos érdeknek számbavé-tele és szó sincs róla, hogy ezt a közvélemény-követelte reformot bár-mely tényező erőszakosan elakarna halasztani, vagy a napirendről le-vétetni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház mai ülését bizott-sági jelentésekkel kezdték meg s azután következett Visontai Soma háromórás beszéde, melynek alapja az volt, hogy Széll Kálmán kor-mányszata alatt orvosoltattak-e azok a sérelmek, melyeket Bánffy alatt a gyülekezési, egyesülési és személyi szabadság és a sajtószabadság ellen elkövettek. Visontai tömördek ada-tokat hozott fel s oda konkludált, hogy a helyzet még mindig nem javult. A kormánypárttól erős ellen-mondások hangzottak, míg a nép-párt s a függetlenségek nagy része élénken helyeselt.

melynek itt az a feladata, hogy a külvárosokat állandóan a modern zene színvonalán tartsa. A szerelem is tisztább, poétikusabb e zöldfák árnyékában, a szomszéd főuri park fái néha irigykedve bólintgatnak a rózsasárgaságból áthallatszó szerelmi süttögés fölött. . .

Jó itt ebben a csöndes külvárosi házban. Részemről kedvemet talá-lom az egyszerűbb polgári családok életében, a melyek sajátos mó-don távol maradnak a főváros bá-beli zavarától, ritkán találkoznak az élet tragédiáival, kerülnek a re-gényt s boldogok a maguk idilli világában.

Hacsak nem változtatnak a dolgon a rikkancsok, a kik e példában is nagybuzgalommal áruháznak maguk krajczárjárós ujságjait. Gyilkosságok, izgalom és idegengerlő közlemé-nyek . . . Valószínű, hogy a boule-vard-sajtó egy idő múlva átala-kítja a külváros egyszerű, tiszta levegőjét s az orfeumok hangulatait küldi falai közé . . .

Gr.

Az ülés lefolyása, melynek vé-gén Lukács László pénzügyminisz-ter benyújtotta az indennitásról szóló javaslatot, következő volt:

Tallian Béla elnök megnyitja az ülést s beterjeszti az időközben be-érkezett indítványokat.

Az egyes bizottsági jelentések során némi izgatottságot kelt a pénzügyi bizottság jelentése, mely megadani kéri a kir. főügyészségnek a „Nép-szava“ szociális lapnak az ország-gyűlés elleni rágalmaszók cikkeje ellen a pör megindítására vonatkozó föl-hatalmazást.

Visontai Soma: Van-e abban a cikkben rágalmaszók?

A képviselőház elhatározza, hogy a pör megindítása előtt az igazságügyi bizottság jelentését a képviselőházban való tárgyalás céljából kinyomatja. (Helyeslés.)

Széll Kálmán miniszterelnök a be-teg honvédelmi miniszter nevében és helyett előterjeszti a jövő ujenczozásra vonatkozó törvényjavaslatokat és két miniszteri jelentést a katonaiskolák, tanintézetek jelenlegi állapotáról.

Elnök: Kiadatik a véderő bizott-ságnak.

Azután következett a jövő évi

költségvetés

általános tárgyalása.

Visontai Soma sajnálatát látja, hogy a tulajdon szónokai közül egyet-lenegy sem állott elő részletes pro-grammal, irányesszékkel, tájékozta-tandó az országot. Mi lesz a közel jövő feladata, mik azok a nagy cé-lok, melyekre a többség törekszik. Csak két dologról beszéltek: a nyo-mott gazdasági helyzetről és arról a végtelen nagy bizalomról, melylyel a kormány politikája iránt viseltetnek. De hát hiszi, hogy a kormánypárti szónokok célja voltaképpen az utóbbi volt: hogy kedvessé tegyék magukat a miniszterek előtt. Az ország bajáról csak úgy mellékesen esett szó, pedig kétségtelen, hogy óriási bajok vannak. A gazdasági helyzet nagyon depri-mált, a szociális állapotok tarthatat-lanok. Hegedűs Loránt rosszul hiszi, hogy ezeket bármily mélyreható adó-reformmal gyógyítani lehetne. A gyó-gyulás útjára csak akkor lépünk, ha megalkotjuk ama nagy reformokat, a melyeket a nyugati nagy államok részben már megvalósítottak, részben azon vannak, hogy megvalósítsák. Ilyen például a munkások baleset el-len való biztosítása, a munkások nyug-díjügyének rendezése stb. Nem mondja hogy jó adótörvények nem kellékei szintén a szanalásnak, de hogy azok minden baj megszüntetői volnának, utópisztikus fölfogás. Szociális irányu reformok helyett mit csinál a kor-mány? Megszünteti a nemzetiségi ügyosztályt és létesít egy újat: a szociálistikus mozgalmak ellenőrzé-sére, nem akarja mondani: spionko-dásra, spicizkedésre.

Széll Kálmán: Tudja jól, hogy nem így van!

Visontai Soma: De így van és rosszul van így. Mert a szociális kér-dést csendőrökkel, rendeletekkel meg-oldani nem lehet. Kell mindenkéltől, hogy a polgárok közbizalmi biztatlanság tartassanak. És pedig: a gyülekezési jog, az egyesülési jog, a sajtószabadság. Sajnos, ezeket legkevésbé tisz-teli a kormány. Ha tisztelné például a gyülekezési jogot, miért tartja fenn Széll Kálmán Perczel Dezső volt bel-ügyminiszternek rendeletét, melyet 1898. február 13-án adott ki? Ez a rendelet quasi lehetetlenné teszi, hogy szegény emberek, kiknek nincs vagyo-nuk és tekintélyük, gyűlést tarthassa-nak. Lám, 78-ban, mikor Tisza Kál-mán meg akarta nyírni a gyüleke-zési jogot, nem sikerült neki. Maga Szilágyi Dezső tiltakozott Tisza ren-delete ellen és határozati javaslatot nyújtott be, a mely szerint a Ház rosszalja szóban forgott rendeletét.

Felkiáltások: Eljen Szilágyi Dezső! Visontai Soma: Ezt a határozati

javaslatot aláírták olyanok, a kik még ma is tagjai a Háznak. Chorin Fe-rencz, Pulszky Ágost.

Rakovszky István: Pulszky Ágost? Nem rossz!

Molnár János: Tempora mutantur! Visontai Soma: Bizony, változnak az idők! Hol vannak most ezek az urak? Miért nem titakoznak most is a Perczel-féle rendelet ellen? Mivel-hogy ez a rendelet még tovább megy, mint a 78-beli Tisza-lex. Aktákkal bizonyítja, mennyire nem respektálják a hatóságok a gyülekezési jogot. Ko-lozsvárt például a rendőrkapitány azért nem engedélyezett egy népgyű-lést, mert a bejelentők nem elég mű-veltek.

Rakovszky István: Mandel ur! Ez a reakció!

Visontai Soma: Szatmártt azzal tagadott meg a rendőrkapitány egy népgyűlési engedélyt, mert szerinte, a megvitandó tárgy már eléggé meg van vitatva.

Förster Ottó: Ez a „Bolond Istókba“ való!

Rakovszky István: Törvénytiprás! Ugron Gábor: Így van ez az egész országban.

Visontai Soma: A néppárttól azért nem szabad beszélni, mert annak hely-telen politikáját az országos lapok eléggé tárgyalják. (Zajos derűtség a néppárton.)

Rakovszky István: Ki az a kapi-tány?

Visontai Soma: Császárnak hívják, Rakovszky István: Ki kell tö-metni!

Széll Kálmán: Jobb, ha ezeket ne-kem átadja. Több haszna van belőle az országnak.

Visontai Soma Szívesen szolgálok vele! Beszél azután a csendőrség bor-zasztóságáról és hajmeresztő eseteket sorol föl.

Széll Kálmán: Aktákból beszél?

Visontai Soma: Nem.

Széll Kálmán: Ujságból? Az más!

Visontai Soma: Nem más, mert olyan ujságból olvasok, a mely sem bankokkal, sem az állammal nem trafikál.

Rakovszky István: Nagyon jól Bravó! Csak folytasd Soma.

Zmeskal Zoltán: Soma itt a kezem, megyek melletted korteskedni, olyan jól beszélsz!

Visontai Soma öt perc szünetet kér.

Elnök megadja. Szünet után

Visontai Soma beszél arról, hogy nemcsak a gyülekezési, hanem az egye-sületi jog is illuzórius. A parlament, különösen a munkás osztályt, nem hogy segítené, hanem elnyomja. A ha-tóságok hivatalos hatalmukkal vissza-élve, valósággal garázdálkodnak. Az is nagy baj, hogy a sajtószabadságot megnyirbálták. A 16. §-t ki kell irtani. Ez kedves a széllamosoknak. Eddig 9 sajtóügyet tárgyalt a rendes bíróság. Mind arról győzte meg a szónokot, hogy a hirhedt paragrafus káros és veszedelmes. Volt például egy sajtópör, melyben egy bodega-tulajdonos emelt panaszt egy ujságró ellen, a ki lelep-lezte bodegája üzemeit. Megirták azt, hogy miképpen fosztogatják, zsarolják az elázott vendégeket a legerkölcstele-nebb eszközök segítségével. Mi történt? Ha esküdtszék ítélkezett volna, esküd-tszék, melynek tagjai ismerik az ilyen helyzetet, — az ítélet fölmentő lett volna; de így az történt, hogy a tör-vényszék elmarasztalta a vádlottat. De még ennél czifrább dolgok is fordulnak elő. Szónok hosszan foglalkozik a ke-reskedők állítólagos zaklatásával s az ellenzék zajos éljenei közt fejezi be beszédét.

Lukács László pénzügyminiszter benyújtja a jövő év első három hónap-jára szóló indennitát. Kéri a Házat, nyomassa ki és adja ki a pénzügyi bizottságnak.

A Ház így határoz.

Elnök az ülést bezárja.

SZÉKESFŐVÁROSI ÜGYEK.

A főváros költségvetése.

Harmadik nap s a főváros költségvetése körül megindult szóvívő nem akar véget érni. A városatyák kétségbeesetten lesik a szónokok listáját, a mely még mindig szaporodik. Annyit a felszólalók dicséretére koncedálnunk kell, hogy a vita főmérdek anyagot halmozott egybe. A ki a főváros adminisztrációjának megkorrigálására vállalkozik, az olvassa végig az ideai budget tárgyalását. Igen sok adatot talál arra, hogy a közigazgatást miképp kellene megjavítani.

A mai közgyűlésen hárman szónokoltak. *Gelléri Mór* az ipar és kereskedelem érdekében beszélt. Különösen kikelt a IV. kerületi előljáróság ellen, a mely minden ok nélkül zaklatja a kereskedőket. Arra kéri a törvényhatóságot, hogy vegye pártfogásába a főváros kereskedelmi és ipari érdekeit, mert csak ezen az úton remélhető a város haladása.

Dessényi József a tisztviselői pótlékokat s különösen, bár e tekintetben hibás alapon, a vízvezetési igazgató építési pótlékát támadta. Végül az inkompatibilis városatyák ellen kelt ki s hangoztatta, hogy a fővárossal üzleti összeköttetésben álló vállalkozók ne lehessenek a törvényhatóság tagjai.

Dr. Várossy Vilmos beszélt utolsónak. Czirán hangzó beszédében kifigurázta hol az ellenzéki, hol a kormányparti városatyákat. A választó rendszer megváltoztatását s a virilizmus eltörlését követelte. Sajnálattal említette, hogy a főváros könnyelműen tudott a jövedelmet hajtó üzemekben. A költségvetést azonban ő is elfogadta.

A közgyűlést ezután holnapra elhalasztották, mert Kasits Péter hosszasan akart szólni, a józsefvárosiak meg siettek a Pannóniába a Hegedűs Sándor városatyaságának 25 esztendősi jubileumára.

× **A mester-utczai villamosvasut meghosszabbítása.** A hentes ipartestület küldöttségileg arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a mester-utczai villamosvasutnak a sertésközvágóhidig leendő meghosszabbítását rendelje el. A miniszter megígérte, hogy a meghosszabbítás ügyét mielőbb tárgyalja.

× **Reviczky-tér a Józsefvárosban.** A fővárosnak egyik régi híres utcája a napokban nevet cserélt, ha nem is egész hosszúságában, de egy részében. A József-utca elejét, a hol Wenckheim, Károlyi, Révay és egyéb főúri paloták vannak, *Reviczky-utczának*, azt a kis teret pedig, a hová a Szentkirályi-utca torkollik, *Reviczky-ter*-nek nevezték el. Az új jelzőtáblákat már ki is szögezték.

× **Az I. kerületi ellenzék lakomája.** A Kasits Péter vezérlete alatt álló I. kerületi ellenzék, mely a most lejárvó községi választásnál részleges győzelmet vívott ki, ma este 8 órakor a budai Vigadó termében sikerült közvacsorát tartott. Számos felkészöntő hangzott el a párt új bizottsági tagjaira és a párt jövő küzdelmeire. A mintegy 400 főnyi gyülekezésben megjelent *Hock János* is, a ki hosszabb beszédben a főváros és az ország jobb jövőjének pirkadását hirdette. Sikerült beszédet mondott a győztes bizottsági tagokon kívül *Andréánszky Jenő dr.*, *Taksonyi József* tanár és *Lukács János* gépész.

Parlament a folyosón.

(*Visontai Soma* — a szolgabírók réme.)

Tegnap a szent korona örének választása, ma a prózai koronák kiadása került napirendre.

Az első és utolsó szónok a szélsőbal Somája, *Visontai*.

Nem is híres fiskális az ezentúl, a ki nem beszél ki legalább egy ülést!

Visontai Soma azonban gyakorló fiskális, tehát ő kezdte a mai budget-vitát és beszélt az ülés végéig.

Ha *Molnár János* a körjegyzők abajgatója, *Visontai Soma* a szolgabírókat tánczoltatja meg.

Egész légiója vonul fel beszédében a szólásszabadságot veszélyeztető, gyűlés-betiltó szolgabíróknak, a kik *Soma* hite szerint aligha „*Katzenjammer*“-t nem kapnak ettől a *visontaitól*. Széll miniszterelnök erősen jegyezgeti, jegyezgeti a felsorolt gravámeneket.

— Ne graváment mondj már, hanem végre áment! — esdekel *Kálmán Károly*, de hiába, mert a mint mondtuk, van három órára való ürm a *Visontai*ban, azzal pedig ki kell pakolni!

Gróf Apponyi Albert ha szól, bájos hölgykoszoru tölti meg a karzatot. *Visontai Soma* kedvéért a szocialista párt legtekintélyesebb *Jákobjai* sereglenek oda, a kik egy tál lencséért nem alkuszak le a jogukból, mert maguknak is többjökben van.

Az ember szinte keresi, hol a jövő *Millerandja*, *Liebknechtje*, *Dasinszkyje*?

Egyelőre még csak a jelen *Pfeifer Sándorja* jelent meg, a ki nagy áhítattal hallgatja *Visontait*, mert az a *jogtalan népet* veszi védelembe.

No meg a „*Népszav*“-t, a melyről a királyi ügyész nem akarja elhiinni, hogy *Isten szava*, mert egyremásra lefoglalja magának.

Hát nem luksuszja királyi ügyészségtől, hogy egy egész sajtó folyton csak neki írja a cikkeit?

A szolgabírók, a csendőrök atrocitásait ostromozza nagy lévvel *Gyöngyös gyöngye*.

— Mikor ily visszaélésekről értesülök, olyan mérleggel méröm a közszabadságot, mint a szesz-órával mérük a szesz erejét...

És *Sámuel*, magát a közszabadság védelmében erősítendő, egy-egy pohárka konyakot hörpint fel.

— A szesz-óra!... — suttogja mellette áhítattal *Molnár Jenő*, a simaképu szentesi.

A vidéki *Torquemadák*, *Haynauk*, *Karaffák* egész seregét vonultatja fel előttünk az új *Sámuel*... *Kolozsvár*, *Kaposvár*, *Szabadka*, *Dunavecse* és még számtalan más vidék bimbásainak rémtetteivel kell megismerkednünk. *Farkasguzs*, *talpraverés*, *sötét kamra*, *hüvelykcsavarok*... *Brr!* Vajjon nem a velenzei kinzókamrákban szedte fel *Visontai* ezeket a „*stuhlrichtereket*“?

— Jaj nektek, szegény közigazgatási alakok! — szörnyűködnek a *Ház ex-szolgabírái*, a kik szép számmal vagynak.

— Milyen tenészanyag, — zokogja *Gajdary Géza!*

— Hogy nem választathattak meg képviselőkké! — nyöszörög egy fájdalmas hang a *Bimbó-utca* felől.

A szolgabírók még sem akarnak kényurak színében feltűnni. *Indokolják* gyűlés-betiltó határozataikat, az tény.

— A munkás és munkaadók viszonyát nem lehet feszegetni — szól az egyik — mert az már a törvény által van szabályozva.

— A néppárttól fölösleges szólni, mert arról eleget beszél a... a sajtó, — így indokol a másik.

— Ki kellene tömetni azt a szolgabíró... minden *indokolás nélkül!* — kiált a *Visontai antológiájába* *Illyés Bálint*, a szélső baloldal dalnoka.

A Széll Kálmán arczáról csakugyan le lehet olvasni, hogy a miniszterelnök valami gyűjteménybe szánta a jog, törvény és igazság korszakának „*inkompatibiliseit*“.

Cenzurát gyakorolnak az előljáróságok... Az egyik egyszerű reklám-hirdetésért úgy kiporolta egy híres cég szőnyegét, hogy szinte kilyukasztotta; a másik egy szegény ódonász birságát emelte föl, mert ez leszállította a könyveinek az árát...

— Tisztességes verseny! — kiáltja közbe *Szöts Pál*.

— Ugy? Tehát a kereskedelem tisztességtelen versenyéről van szó? De hát akkor miért nem birságotlák meg a pénzügyminisztert, a mikor „*valóságos török dohány*“ és külföldi speciálisok czime alatt árulja a hazai produktumot?...

— Ejnye, *Soma*, micsoda kapadohánnyal füstölsz te a miniszter orra alá? — méltatlankodnak a néppárton, *Soma* azonban diadalmasan hajt föl még egy pohár konyakot erre a nagy mondásra.

Gondoskodik azonban arról a pénzügyminiszter, hogy legalább más téren ne érje vád, azért az ülés végén heterjeszti az *indennit*...

— Szabad a vásár-javaslat! — kiáltja közbe *Madarász József*.

— A sok hazabeszélés miatt kell! — dupláz vissza *Rosenberg Gyula*.

Ezzel a méla akkorddal ér véget a díszruhásnapra következett hétköznap.

Krüger Golgothája.

Tempora mutantur... s idővel mi is megváltozunk. Régi axioma. S a jelen pillanatban csak azt sajnáljuk, hogy ennek az axiómának még a fejedelmek is alá vannak vetve, akárcsak az élet közönséges harcászai, holott a közvélemény bennük az állandóság, a következtesség, a konzervativizmus képviselőit, típusait tiszteli. „A király mondta“ nemcsak szállóigéje az ellenmondást nem tűrő igazságnak, hanem *suprema lex*, a melyre egész nemzetek építhetnek, támaszkodhatnak.

És szegény *Krügernek*, a hős transzváli búroknak még is meg kellett érniük, hogy számításuk, bizakodásuk balul üssön ki. Nem is álmodták, hogy az a német császár, a ki egy év előtt bátorító táviratával, elismerő nyilatkozatával, megacélozotta izmaikat, kitartást varázsolt keblükbe s bizalmatföntött beléjük ügyük, küzdelmük igazsága iránt, ma, egy évvel később, *Krüger* még csak fogadni sem fogja. Nem is sejtették, hogy egy év leforgása alatt az, a mi egy év előtt még lelkesítette Európa leghatalmasabb fejedelmét, teljesen elkopik s varázsát veszti. Pedig úgy történt.

A búrok megtörték, leverte őket a tulerő, a mammon hatalmával dolgozó ellenfél. Szabadságuk elveszett. Kezébe vette hát vándorbotját *Krüger* s utnak indult, hogy a hatalmasok segítségével megmentesen legalább annyit, a mennyit emberi egzisztencia céljából megmenteni lehet. S kinek jóakarátára számíthatott volna első sorban, ha nem azéra, a ki elsőül küldött fejedelmi üdvözlőt a kétségbeesett küzdelem hőseinek. Ha mást nem remélt is, de annyira bizton számíthatott, hogy a német császár legalább meg fogja hallgatni. És még csak a közelébe sem eresztette.

Változtak a viszonyok. *II. Vilmos* császár egy év előtt még a maga ura volt s nem tartozott senki iránt sem tekintetekkel. Ma belebonyolódott a kínai politikába s ha ebből dicsőséggel kíván kilábolni, nem szabad megsérteni ellenfelét, Angliát. Mert Angolország mégis csak kellemetlenkedhetnék neki a Sargatenger partjain. Már pedig ha *Krüger* a ki annyi borsot tört a hatalmaskodó *John Bull* orra alá, jogosan, minden fentartás nélkül fogadná, ezzel nemcsak elkedvetlenítene, de egyenesen provokálná Angliát. Így hát meg kellett alázni a dél-afrikai szabadság oroszánját s el kellett őt utasítani, még mielőtt a berlini császári palota küszöbe elé ért volna.

Ez a következménye annak, ha a fejedelmek személyüket és méltóságukat kelletlenül nagyobb mértékben angazsálják valamelyik ügyben. Ha *Vilmos* császár Németország külpolitikáját nem a saját közvetlen felelősségére intézi, nem maga inaugurálja és vezeti, hanem rábizza az erre hivatott alkotmányos faktorokra, akkor ennek az elszomorító esetnek nem kellett volna bekövetkeznie. Mert akkor vagy nem ment volna el az üdvözlő-távirat, vagy ha elment volna, *Krügernek* nem kellett volna most már Kölnben megváltoztatnia utazása irányát.

Igy azonban mit tartsanak a más világrészbeli népek és nemzetek erről a vén Európáról, a mely a civilizáció, az örök igazság letéteményesének, a magasabb és tisztább eszmék és eszmények védőjének tartja és hirdeti magát. A világnak előbb-utóbb rá kell jönnie, hogy egyetlen világrészt sem vezeti annyira az érdek, mint Európát. Itt semmi sem történik abszolút szempontokból, itt mindent a haszon, az anyagiasság szemüvegén át vizsgálják és ahhoz képest határoznak el. *Krüger* is vissza fog fordulni a mi földrészünkről, lerázza saruiról Európa porát s azzal a meggyőződéssel vitorlázik vörző hona felé, hogy jobb ott egy bolond angol dum-dum lövegtől leterített, mint Európa humanizmusában, jog- és igazságszeretében bizakodni.

TÁVIRATOK.

Kolozsvár, decz. 5. Kolozsvár tanácsa a következő táviratot küldte *Hegedűs Sándor* miniszternek: A fővárosnak szentelt nagybecsű munkássága negyedszázados fordulóján az ünneplők sorához családias örömmel csatlakozunk. A szülővárosnagyméltóságodban, szerezett díszpolgárában, büszkén mutatni fiára, a ki a közkötelességekből oly páratlan részt vett magának s mégis mindig többet bír el. Nagyméltóságod rendíthetetlen bizalma és törhetetlen tetteje fényes

például szolgál a haza minden polgárának. Áldja meg az ég sokáig kegyelmével és a siker örömeivel. Kolozsvár város tanácsa.

Német-cseh koalíció.

Bécs, decz. 5.

Az itteni politikai körökben, sőt a döntő helyeken is azt tartják, hogy a mostani politikai zavarokból Ausztriát csak egy német-cseh koalíció vezetheti ki, a melyhez a lengyelek is hozzájárulnának. Ha e koalíció létrejönne, úgy Bilinski alakítana kabinettet. Mindenütt érzik azonban, hogy az ilyen koalíció létrejötte nagyon nehéz dolog. A németek követeléseit oly túlzottak, hogy a csehek azok alapján tárgyalást sem akarnak. Hogy a koalíció eszméje komoly háttérrel nyerjen, arra nézve megkívánják, hogy a németek előbb jól mérsékeljék és redukálják a pünkösdi programjukba fölvetett követeléseiket.

Egy volt miniszter pöre.

Belgrád, decz. 5.

Hír szerint legközelebb megtartják a végtárgyalást Gencsics, a Györgyevics-kabinet volt belügyminisztere ellen, a kit hivatalos pénzek elsikkasztásával vádolnak. Gencsics maga teljesen alaptalannak mondja a vádat és a vád motívumainak jellemzésére elmondta, hogy ez év augusztus havában, mikor a sajtóban először hangzott el ez a vádaskodás, Abbáziából levelet írt Sándor királynak, a melyben megkérte, hogy ezt a gyanúsítást, a melynek alaptalanságáról a királynak tudomása van, hivatalosan czáfoltassa meg. Minthogy azonban Gencsics ezen az uton elégtételt nem kapott, kénytelen volt a külföldi lapokhoz fordulni és nyilatkozatot közzétenni. Hogy azonban Szerbiában is, a hol nyilatkozatát nem volt szabad közzétenni, elégtételt kapjon, barátainak intelmei ellenére önként visszatért, a hol letartóztaták, mielőtt kihallgatták volna.

A vallás szabad gyakorlata.

Berlin, decz. 5.

A birodalomgyűlés ma tárgyalta első olvasásban a centrumnak a vallás szabad gyakorlataira vonatkozó indítványát.

Bülow gróf birodalmi kancellár a következő nyilatkozatot tette: Noha a szövetséges kormányok a birodalomgyűlésből kiinduló törvényhozási indítványokra vonatkozólag csak akkor szövegeket határoztak meg, ha a birodalomgyűlés már állást foglalt, a jelen esetben mégis szükségesnek tartják, hogy ily komoly és a német nép lelkiismeretét érintő kérdésben mielőbb nyilatkozzanak. A kormányok tisztelik azokat a meggyőződéseket és érzelmeket, a melyeken ez indítvány alapszik, de nem járulhatnak hozzá ehhez az indítványhoz, a mely a szövetséges államok alkotmányos önállóságát korlátozni akarja olyan téren, a melyet külön országos törvényhozásuk illetékessége számára kell fontartaniok.

Lieber (centrum) azt mondja, hogy a szövetség tanács nyilatkozata nagy haladás. Eddig — mondja a szónok — hozzá voltunk szokva, hogy a birodalomgyűlés kebeléből jövő indítványok tárgyalásakor a szövetség tanács padjai üresek voltak. Ma a szövetség tanács be sem várja az indítvány megokolását. Már azért is hálásak vagyunk, hogy egyáltalán mondott valamit. A felekezetek panaszait az egyes államokban a birodalmi kancellár sem vonhatta kétségbe. Indítványunkat 28

tagu bizottsághoz kérem áttenni. Személyes felekezeti él nélkül akarjuk ezt az ügyet tárgyalni. Nem bizonyos személyeket és nem is a szövetséges államok bizonyos kormányzóit akarjuk felelőssé tenni, hanem a régi időkbeli való törvényhozást. Az ügy a birodalmi törvényhozás illetékességébe tartozik. A centrum el akarja törölni az állami egyházfűszéket, a hol az korlátozza a szabad egyesületi ügyet. A centrum nem pártolja a demagóg toleranciát, de találkozik másokkal a polgári és állampolgári tolerancia hazai talaján. (Tetszés a centrumban.)

Stolberg gróf (konzervatív) nem ellenzi a bizottsági tárgyalást.

Vollmar (szociáldemokrata) azt mondja, hogy az indítvány egy lépés az egységes állam felé. A bizottságban az indítványt tovább ki kell egészíteni. A helyes következménye ez indítványnak, mely az egyházat felszabadítja az államtól, de az államot nem az egyháztól. (Igen helyes.) Pártja támogatni fogja a centrum indítványát és reméli, hogy ennek felsőbb helyen nem fog ártani a szociáldemokratákkal való testvériesülés. (Derűtség.)

Bassermann (nemzeti szabadelvű) az indítványt csak tárgyi tartalma és nem indokai szerint akarja megítélni, melyek benyújtására vezettek. Pártja nem ellenzi a bizottsági tárgyalást.

Richter szabadelvű kifejti, hogy pártjának programja az, hogy az összes vallásfelekezeteknek és ne csak az elismerteknek, egyenlő jogokat adjanak.

Radzivil herceg (lengyel) üdvözlözi az indítványt, mint egy sokat ígérő törvényhozási akció kezdetét.

Posadowski gróf államtitkár kijelenti, hogy a porosz kormány nem felelős a lakosságot felizgató újságírókért. Távol áll tőle, hogy a katolikus egyház és felsősége közt megszakítsa az összeköttetést. A porosz államkormányzatnak első sorban kötelessége, hogy éppen az ilyen rendkívül nehéz politikai és vallási viszonyok mellett arról gondoskodjék, hogy a nyugalom és a béke uralkodjék állandóan Posen tartományban és hogy a tartomány állandóan abban a helyzetben legyen, hogy a porosz állammal szemben feladatait teljesíthesse.

Rickert örömet fejez ki a centrum álláspontjának a türelmi kérdésben átalakulása fölött. A toleranciát ki kell terjeszteni az elismert vallásfelekezeteken túl is.

Ploher azt tartja, hogy a vallás-zabadság tekintetében a centrum nézetei nem szenvedtek változást. A szónok panaszkodik a kis német államokban uralkodó türelmetlenség miatt. Reméli, hogy a centrum kezdése üdvös haladásra fog vezetni a vallás- és lelkiismereti szabadság terén.

Hohenthal gróf szász meghatalmazott polemizál az egyes szónokokkal. Szászországban szorosra a törvény értelmében járnak el.

A meklenburgi meghatalmazott kormányának hozzájárulását jelenti ki a birodalmi kancellár nyilatkozatához. A centrumnak a vallás szabad gyakorlataira vonatkozó indítványa ezután bizottsághoz utasított.

A legközelebbi ülés holnap lesz. A napirenden a székfűszékre vonatkozó interpelláció tárgyalása áll.

Krüger.

Bécs, decz. 5.

A Krügernek adományozandó óriási diszajándék leleplezése alkalmából ma este a Sofiensabban nagy bűr hódoló ünnep volt, a melyen igen sokan voltak jelen. A terem osztrák és bűr-zászlókkal gazdagon volt díszítve. Számos egyesület jelent meg. A zenekar által előadott bűr-dalokat zajosan megtapsolták. Mayreder dr. városi tanácsos tartotta az ünnepi beszédet, a melyben kifejtette, hogy Krüger Európában, mint segélykereső jelent meg, a ki

előtt a berlini császári kastély kapuja zárva maradt, Rhodes Cecil előtt nyitva állottak.

A szónok sajnálja, hogy Krüger Bécsben sem fogadhatják hivatalosan a büroknak erőt és kitartást kíván. Több beszéd után leleplezték a tiszteltajándékot, a mely egy óriási kazettából áll, rajta két zászló az Oranjerállam és Transzvál színeiben. A gyűlés elhatározta, hogy Krügerhez üdvözlő táviratot intézzenek.

Köln, decz. 5.

Krüger elnök délután több magán-személyt fogadott, azután pedig megtekintette a dómot. Az eső daczára nagy közönség gyűlt ott össze, a mely az elnököt, a ki a Dóm-szállótól a dóm déli kapujáig valog tette meg az utat, lelkes ovációkban részesítette. Az elnök holnap délelőtt 10 órakor utazik el kölnönvonaton, a melyhez Zevenaarban egy németalföldi különvonat csatlakozik.

A

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap reggel, nyolcz, szükség esetén több oldal terjedelemben.

Felelős szerkesztő:

BARTÓK LAJOS.

Kiadótulajdonos:

Werböczy könyvnyomda r.-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bpsten, IV., Vármegye-utca II—13.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva	
Egy hónapra ...	1 korona — fillér
Negyed évre ...	3 " — "
Fél " ...	6 " — "
Egész " ...	12 " — "
Vidéken, postai küldéssel	
Egy hónapra ...	1 korona 20 fillér.
Negyed évre ...	3 " 60 "
Fél " ...	7 " — "
Egész " ...	14 " — "

Egyes szám ára 4 fillér.

Kapható minden dohánytözsdében és az utcai elárusítóknál.

Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése november hó 30-án lejárt, arra kérjük, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Különösen figyelmeztetjük tisztelt előfizetőinket, hogy az előfizetés megújításánál, valamint minden reklamáció, lakhelyváltozás és a lap szétküldésére vonatkozó egyéb fölszólalásnál egy czimszalagot mellékelni szíveskedjenek.

Ha a lap esetleg elkésve érkezik, vagy egy-egy szám eltéved, úgy leghelyesebb egy levelezőlapon a Magyarországi kiadóhivatalát (IV. Vármegye-utca II—13. szám) erről azonnal értesíteni, a mely nyomban intézkedik a panasz orvoslása iránt.

HIREK.

— Klotild főhercegnő, a Fehéskereszt Egyesület új védnöknője, holnap délelőtt 11 órakor meglátogatja az egyesület tüzoltó-utcai lelencházát.

— A Katolikus Kör Vörösmarty-ünnepé. Fölstöbb díszes és előkelő közönség jelent meg ma délután a Katolikus Kör fehér-aranyos

disztermében, hogy jelen legyen a kör Vörösmarty-ünnepén. A budapesti társadalom előkelőségei közül sokan jelentek meg az ünnepélyen, melynek lefolyása méltó volt a nagy költőhöz. Az Opera férfikara nyitotta meg a sort remekszépen előadott Himnuszával, melyet Noseda Károly karigazgató lendülettel vezényelt. Azután Pintér Kálmán alelnök mondott szépen átgondolt és tartalmas emlékbeszédet Vörösmartyról. A költői nyelvű, magasan szárnyaló emlékbeszédet mindvégig nagy figyelemmel hallgatta a közönség és végül lelkesen megtapsolta. Majd Lakatos Gyula szavalta el ügyesen a Szép Honkát, melyhez Noseda Károly művészi felfogással játszotta Ernyei József melodramatikus zenéjét. A szép előadást zugó tapsal köszönte meg a közönség. Erre Sziklay János dr. szavalta el „Vörösmarty” című költeményét. A mélyen átérzett, nagyhatású költemény Vörösmartyt dicsőítette. Nagy tetszéssel fogadták a költeményt, mely után Csapodi István dr. ismertette a kör gyűjtését, mely 14.000 forintnyi eredményével lényegesen megkönnyítette a szoborbizottság munkáját. Az ünnepélyt a Szózat fejezte be, melyet Noseda Károly vezénylete mellett bámulatos erővel adott elő az Opera férfikara.

— A párisi kiállítási tárgyak hazaszállítása. A párisi világiállításon szerepelt nyerstermények és műipari tárgyak most vannak uton. Egy részüket tengeren szállítják haza. A párisi magyar kormánybiztosság februárig marad a francia fővárosban és gondoskodik, hogy a kiállítók pontosan visszakapják kiállított tárgyaikat.

— A Magyar Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításának ünnepi megnyitása e hó 15-én lesz. A kiállítást a közönség ingyen látogathatja.

— Ellopott gyermekek. Három kis gyermeke tűnt el ma egy házaspárnak. Az iskolából hazajövet a három kis gyermekhez egy fiatal leány szegődött, a ki eltűnt velök. Domonkos Lajos cipészmasternek az óvodába járó négy éves Lajos és az iskolába járó hat éves Margit és a nyolczadfél éves Ilona, ez a három kis gyermek, a ki szüleinek Teréz-körút 32. sz. a. lakására mentek haza. A tanoncz, a ki mint minden nap, ma is eléjük ment, azt beszéli, hogy utközben egy 15—16 éves leány, a kit a kis gyermekek „Anna néni” név alatt ismernek, sorra ölelte a kicsinyeket, czukrot adott nekik, azután kézen fogva őket, az inast előre küldötte, hogy menjen az üzletbe, majd ő a gyermekekkel a lakásba megy. Azonban a három gyermeknek nyoma veszett. Nyilvánvaló, hogy az ismeretlen leány lopta el őket. A szülők kétségbeesve rohantak a kerületi kapitányságra, hol a jegyzőkönyvet Saly Károly vette fel, — és a jegyzőkönyvet félretette. Ily alkalmakkor a rendőrorjáratokat, őrszemeket nyomban szökták értesíteni, hogy kutassanak mindenfelé. A kétségbeesett szülők legnagyobb szomorúsággal és izgalommal még éjjelig sem tudták megtalálni ellopott gyermekeiket.

— **A bányalég áldozata.** A tatárosi kőolaj- és aszfaltbányában végzetes szerencsétlenség történt. Az egyik tárnában bányalég járt és az igazgatóság szigorúan elrendelte, hogy a tárnát zárják el. Egyik munkás, Kvipács András, nem törődött a tilalommal, vagy talán nem tudott felőle és lámpással lement a tárnába. Alig volt ott pár percig, a bányalég a lámpa lángjától meggyuladt és a tárnát rombadöntötte. A szerencsétlen munkás porrá égett. A vizsgálat során kiderült, hogy a szerencsétlenséget csupán a munkás vigyázatlansága okozta.

— **Otvenéves szolgálati jubileum.** A belvárosi leányiskola nagytermében ma ünnepélyre gyűltek össze a tanárok és növendékek, hogy megünnepeljék az ötvenéves jubileumát az intézet — szolgájának, Sipőcz Ferencnek. *Habóthy Sándor* igazgató igen szép beszéd kíséretében nyújtotta át az ünnepeltnek az iskola értékes ajándékát. Az ünnep folytatása a belvárosi „Csiga” vendéglőben volt, ahol a „Vörösmarty asztaltársaság” gyűjtéséből az alkalommal 8 szegénysorsú iskolás gyermeket láttak el téli ruhával.

— **Nyilatkozat.** Fölkérünk a következő sorok közlésére: „Még a tavasszal megírtam „Kis Képes Bibliá”-mat, hogy a szentírás szövegét illusztrálva adjam a nép kezébe. A könyv terjesztését egy kiadó-vállalat vette fölém át s most több oldalról hozzám érkező panaszokból arról értesülök, hogy a kiadó a megrendelés nélkül szétküldött példányok árértékét a közönséget az én nevemben zaklatja. Minthogy a vállalat üzleti részéhez nekem semmi közöm, figyelmeztetem ismerőseimet és általában a tisztelt közönséget, hogy az ez irányban hozzáérkezett, úgy ezután érkezendő felszólításokat személyemre való tekintet nélkül intézze el. *Hock János*.”

— **Agyonütött tolvaj.** Szabad-szállásról jelenti tudósítónk, hogy E. Kovács István ottani lakos tanyájáról múlt hó 30-án este Pálkás György 18 éves suhancz egy kutyvedert és egy trágyahordó saroglyát lopott el. A lopást a gazdának 16 éves fia észrevette s a tanyában nála komázó két barátjával üldözőbe vették a tolvajt, a ki megfordult s verekezésbe bocsátkozott üldözőivel. Pálkást a három fiu leverte, úgy, hogy ez másnap, december 1-én sebeihe belehalt. A csendőrség mind a három fiut elfogta s a kecskeméti törvényszéket értesítette, minek folytán ennek kiküldöttjei e hó 2-án Pálkást felboncolták, de külső sérülések nyomára alig akadtak. A tolvaj ütés következtében beállott belső vérzésben halt meg. A nép azt beszéli, hogy egy rossz emberrel kevesebb van a világon.

— **Ismét vadászati szerencsétlenség.** Szerb-Szt.-Mártonban vasárnap nagy vadászatot rendeztek, a melyen a jelen volt *Mihajlovics* Milutin körjegyzőt lelőtték. A szerencsétlenséget sokféleképpen kommentálták. Azt hitték, hogy *Nikolajevics* István módosi főjegyző véletlenül lötte meg a szerencsétlenül járt jegyzőt. De egy szemtanu elbeszélése a dolgot más színben tünteti fel. Szerinte *Nikolajevics*, a ki az egész idő alatt úgy viselkedett, mintha részeg volna, szándékosan lötte meg a szerencsétlen *Mihajlovics*ot, a ki a nagybecskereki kórházban ma meghalt. A vizsgálat természetesen azonnal megindult és *Mihajlovics* halála előtt még megvallotta, hogy *Nikolajevics* szándékosan lötte, sőt meg is mutatta a vizsgálóbíróknak, hogy az eset hogy

történt. Mint értesülünk, *Nikolajevics*ot a szerencsétlenség egészen megtörte.

— **Közjegyzők kongresszusa.** A folyó évvel telik le a magyar közjegyzői intézmény működésének első 25 éve. A közjegyzői kar ezt az évet nem sablonos külső ünnepélyességekkel, hanem kongresszussal ünnepli meg. Tanácskoznival fognak az intézmény szervezetének hiányairól és bajairól, megbeszélnek az orvoslás módjait és eszközeit, és gyakorlataik tapasztalatait megfelelő reformjavaslatokba foglalják. A közjegyzők december 8-án és 9-én délelőtt 10 órakor az új városháza nagytermében tartandó országos kongresszusra gyűlekeznek. Az első nap lesz az ünnepi rész, melynek során ünnepi beszédek ismertetik az intézmény történetét. Másnap intézik el a kongresszus érdemleges dolgait a főtjelzett irányban. Az első napon vendégei lesznek a kongresszusnak az igazságügyminiszter, az államtitkárok, a kuria, a tábla, a törvényszékek, a fővárosi és pestmegyei árvaszékek és az ügyvédi kamara elnökei.

— **Csatal Zsófi temetése.** M. Csatal Zsófi asszony színművésznő, a Népszínház tagja, ma délután fél 3 órakor temették a Szilágyi-utca 5. szám alatt levő gyászházból. A temetésen is kitűnt, hogy mennyire népszerű volt a színművésznő. A halottasháznak nemcsak utcáját, hanem környékét is ezekre menő közönség lepte el. A temetésen a Népszínház összes tagjai igazgatójuk vezetésével és a színészvilág előbbkelői voltak jelen. Délután fél három órakor kezdődött a gyászszertartás, a melyet *Blankány József* józsefvárosi káplán végzett. A koporsó mellett közvetlenül az elhunynak férje, gyermekei és rokonai foglalt helyet. A szűk házban óriási nagy volt a tolongás, olyannyira, hogy több nő el is ajult. A család zokogva hallgatta a pap imáját, a mely közben az elhunynak serdült leánya a nagy fájdalomtól elalélt. A házi szertartás után *Porzolt* igazgató bucsuztatta el a halottat. Beszédében nemcsak a jeles színművésznőt emelte ki, hanem ünnepelte mint asszonyt is, mint a tiszta nő és szerető anyja eszményképét. Ezután a Népszínház zenekara gyászadalt adott elő. A halottashintót a koszorus kocsi követte, mintegy ötven darab koszorúval. A Népszínház előtt *Vidor Pál* mondott gyászbeszédet, mely után a kerepesi-uti temetőbe kísérték a halottat, hol a díszsírhelyen temették el.

— **A fehéregyházi birtok árverése.** December 12-én kerül árverésre a fehéregyházi birtok, a Hallerek ősi fészke, a várszerű kastélyllyal együtt. Az Osztrák-Magyar Bank és egy szászföldi bank az első sorban érdekelték az árverésnél. A kolozsvári Ellenzék úgy értesül, hogy az árverésen a kormány is részt vesz, mert az a terv, hogy a telepítési célokra ezt a birtokot is megvegye a már megvett szomszédos területek mellé. A Haller birtokon fekszik, — mint tudjuk — Petőfi sirja s vele együtt aluszsa örök álmát az a sok hős, a kik 1849. július 31-én az oroszokkal vívott ádáz tusa után elestek. A Haller Louise grófnő által a nemzetnek adományozott területek kegyeletben tartása iránt, a telekkönyvi hatóságoknál a lépéseket a segesvári szoborbizottság közelebről megtette. Elismerés illeti a hitelezőket azért, hogy minden teher alól földoldották a nemzetnek jutó, eme fölszentelt földeket.

— **Uszás ötfokos vízben.** A bécsi első amatőr uszó-egylet két tagja, *Izacsku Walburga* asszony és *Westerwell*, a Dunauszók szeniorja vasárnap, e hó 2-án Bécs alatt átúszták a Dunát. A vízbe a Duna balpartján mentek és innen a katonai uszodáig úsztak. Az uszás kilencz percig tartott, ötfokos vízben.

— **Szétszedhető épület.** A Kir. Technológiai Múzeum igen érdekes mintával szaporodott, hordható, szét-szedhető épület mintájával, a melyet a Szepességéről küldött a gróf Csáky-féle prakfalvi nevezetes vasgyár. A minta régi problémát old meg igen elmésen és a legpraktikusabb módon: mint lehet minden oldalról védett, zárt helyiségi barakkot úgy megszerkeszteni, hogy az az alkatrészek rongálása nélkül könnyen, gyorsan szét-szedhető, tovább szállítható és ismét gyorsan föllátható legyen. A csinos, ablakkal is ellátott barakk, olcsósága folytán turista helyeken, fürdő-telepeken és bizonyára számos czélokra igénybe fog vétetni. A „Technológiai Lapokban” *Scholtz Gusztáv* műszaki tanácsos a szerkezetet szakszerűen ismerteti és az ilyen barakkoknak rendkívül nagy sikert jósol.

— **Nagy lopás Grácban.** A gráci rendőrség értesítette a főkapitányságot, hogy ott a múlt hónapban *Horváth József* magánzó lakásában tolvajok jártak s elvittek onnan 1 aranyórárt lánczszal, 7 aranygyűrűt s 1 láda fehérneműt. A lopást valószínűleg *Horváth* szobaleánya, *Sebathy Johanna* követte el, a ki azóta nyomtalanul eltűnt s valószínűleg Budapestre utazott. A leány 23 éves, kerek arcu, alacsony termetű s barna haja van. A rendőrség keresi.

— **Körözött rablógyilkos.** Münchenben rablógyilkosság történt, a melynek elkövetésével *Kneisel Mátyás* molnárlegényt gyanúsítják, a ki *Weikertshofen*ban született, 26 éves, alacsony termetű, szőke haja, sötét-szőke bajszu, kék szemű, tojásdad-arcu ember. *Kneiselnek* társa is volt, valami *Holzleitner* Erhardt nevű kárpitos. A két jómadár mintegy 6000 forint értékű holmit rabolt el. Az ottani rendőrség erről értesítette a budapesti főkapitányságot és kézrekerítőkük részére 1000 márkát biztosított.

— **Szent év utolsó zarándoklatai.** melyek lelki vezetője ns és főtiszt. *Kálmán Károly* ur plébános és országgyűlési képviselő, mint már jeleztük, december hó 20-án indul Budapestről a M. Á. V. keleti pályaudvarából még az este a Fiuméből induló gyors-hajóval tovább utazik, reggel fél 7 órakor érkezik Anconába, 7 óra 15 perczkor vasutal folytatja útját s 21-én 14 óra 17 p. római idő (d. u. 2 óra 17 p.) érkezik a szent városba. A zarándoklat rendezését eszközöl ireda, *Propper A. János* igazgató „Keleti Utazási Irodája”, egyetértőleg a zarándoklat lelki vezetőjével s a római egyházi körökkel, végleg megállapította a római tartózkodás programját, melyet nyomtatásban az utazásban résztvevők megkapnak. A valóban gazdag és érdekes program kiváló pontjai: december 21—22. bucsujárás a négy bazilikában, 23-án hódoló tisztelgés és fogadtatás XIII. Leó pápa 6 szentségénél, 24-én a dél-élti órákban a főtiszt. *Tsitsuky Imre* ur, zombolyai plébános kezdeményezése folytán országos gyűjtésből készítettett nemzeti lobogó megáldása s ünnepies elhelyezése a lateráni bazilikában, ugyanazon napon megjelenés a szent kapu bezárásánál s a szent év befejező ünnepélyein. A rendelkezésre álló idő többi részét a magyar zarándokok Róma nevezetességeinek, középületeinek, gyűjteményeinek, képtá-

rainak stb. megtekintésére fordítják, a mikor is szakértő vezetők magyarázatait élvezik. Általán véve Rómában lelkesedéssel várják és fogadják ez alkalommal a magyarokat.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

Filharmóniai hangverseny.

Ebben az évadban a harmadik filharmóniai hangverseny folyt le a Vigadóban. Egy előzetes kis vihar híre növelte a hangverseny érdekességét, de azzal sem nem nyert, sem nem veszített a siker; a vendégkar-nagy és a köztünk élő szerző nézet-eltérését idejekorán megszüntették.

Az öt műből összeállított műsor-nak öt érdekessége volt: elsőtől okvetlenül a magyar stilban megalkott újdonságot, *Bloch József* zene-akadémiai tanár „Magyar Rapszódiaját” kell említenünk, mely egy eredeti és jó féltuczat népi dallamot dolgoz fel olyan ügyesen, hogy egyszerre két, sőt három dallamot is párhuzamosan vezet egymás mellett. Az élénk, tüzes darab megtette hatását a nagy közönségre; a zenészeknek is tanulságukra szolgált.

Még egy újdonságot hallottunk (persze már nem kéziratból, hiszen nem magyar a szerzője): „Őszszel” című hangverseny-megnyitót, *Grieg* művét. A nagy szerző kitűnő hangulatfestő: elegáns, sötét, szürkés színekkel dolgozik, de gondolatok nagyságát vagy sokaságát, felépítés egységét nem találjuk éppen ebben a művében.

Az élők joga után adjunk helyet a legdicsebb halott emlékének: ma volt *Mozart* halálának évfordulója, s a derék filharmónia megülte a gyásznapot *Mozart* egyetlen zene-kari gyász-zeneművének („Maurerische Trauermusik”) ellenállhatatlan előadásával.

Vendégül ketten jöttek: zongoraművészek, a kiket ambíciójuk a karnagyi pályára hajtott. Ha igaz, a mit a német költő mond: „A mennyország: az akarat betelése” — akkor kettejük közt honfitársunk a boldogabb, *Márkus Dezső*, a ki annival boldogabb, mert nem Budapestben működik, hanem egyvalamivel kisebb és szegényebb, de művészi érték, színvonal, műsor, közönség és ennek izlése dolgában sokkal magasabban álló színháznál, a hol az ő egyetlen fölebbvalója, *Neumann Angelo*, kitűnően kiképzti valamennyi művészt. *Márkus* karnagyi pályájára valóban olyan lendületet adott a zenekarnak s ebből annyi finomságot hozott felszínre, hogy képességei felől — főleg ha a pópák csekély számát tekintjük — csak dicsérettel szólhatunk.

A másik zongoraművészt megvalljuk, nem is nagyon óhajtjuk karnagyi minőségben megismerni, annyira betölti lelkünket tüneményes zongorajátéka. Az olvasó ezt nem fogja tulzásnak venni, ha hozzáteszszük a nevét: *D'Albert* Jenő. Mai választásánál ugyan (*Schubert*: „Vándor”-ábrándjának *Liszt*-féle földolgozásánál) hatalmasabbat vagy legalább egyenrangú új művet szivesebben vettünk volna, de természetes, hogy ezzel is elragadtott. Ugyancsak *Schubert-Liszt* volt első ráadás a „Soirées de Vienne”-ből), a mi nélkül *D'Albert*-t el nem engedte volna az exaltált, tomboló közönség, noha pénteken ugyanitt újra hallhatja a nagy művészt. Az estét *Mendelssohn* lágy „skót” szimfóniája fejezte be.

* A Mészáros Károly-féle drámai pályázatok eldöntése érdekében felkértünk a következő sorok közlésére: Bizonyára van tudomása szerkesztő urnak, hogy a Nemzeti Színház, Mészáros Károly alapítványából, két rendbeli pályázatot hirdetett a) társadalmi dráma és b) történelmi színműre. Október 1-én kellett volna az eredményt kihirdetnie s még mindig semmi hír felőle. Mindez kétségtelenül elkeserítő s nagy nembánomságra vall az intézők részéről. Teljes tisztelettel kérem nagyságotat legyen kegyes ezt becses lapjában szóvá tenni, mert ez már botrány! Mély tisztelettel Egy pályázó.

Bizonyára van tudomásunk a drámai pályázatokról és az operairól is, mert volt részünk benne, hogy ez alapítványok létesüljenek: de most már szinte kétségessékedünk a felett, vajjon érdemes-e, célravezető-e ilyen alapításokra áldozni, mert hiszen a fontoskodóan hanyag tempóban czammogó bírálókat tovább tartanak, mint a legtöbb tanulmányozó előkészületeket igénylő műnek létrehozása. Egyelőre válaszul csak ennyit, talán *spienti sat*.

* Hírek a Nemzeti Színházból. Holnap, csütörtökön, az „Ember tragédiája” kerül színre; ez az előadás hét órakor kezdődik.

A kettős ünnepek két délutáni előadás lesz mérsékelt helyarákkal. Szombaton délután *Romeó és Júlia* kerül színre, vasárnap délután pedig megismétli a színház a *Vörösmarty-ünnepet* az első előadás teljes programjával. Ez előadás jövedelmének tíz százalékát a Nemzeti Színház a Vörösmarty-szoboralapra ajánlotta fel.

* Primadonnák. A Magyar Színházban ma délelőtt volt *Mader* Raoul és *Pásztor* Árpád *Primadonnák* című háromfelvonásos, eredeti, új operettjének olvasópróbája. Az újdonság a színház legkiválóbb erőit foglalja magába s a többi között játszanak fognak benne: *Szojyer* Ilonka, *Margó* Zelma, *Szilái* Kornél, *Ráthonyi* Ákos és *Beóthy* Zsiga. Az igazgatóság Párisban rendelte meg a jelmezek rajzait s az operett zenéjének igényeire készített kibővítet a zenekart. A *Mikádó* nagy sikere következtében az újdonság december utolján, vagy január elején kerül színre.

* A visszautasítottak Szalonjában javában folyik a rendezés. A tárlatra szánt képek beküldésének határideje holnap, csütörtökön délután 6 órakor lejár. Ezután a bizottság csak a vidékről érkező műveket fogadja el. A kiállítás, melynek helyisége a Klotild-palotában (Váci-u. 34.) van, december hó 15-én nyílik meg. A megnyitás napján és az ezt követő napon a belépődíj egy korona, hétköznapokon 60 fillér lesz, kivéve pénteken, a mikor szintén egy korona.

* A megmentett Mikádó. A Magyar Színházban a „Mikádó” mai előadására ismét színtől megtele a nézőtér, a mikor *Margó* Zelma, a ki *Katisha* szerepét játszotta, hirtelen oly rosszul lett, hogy képtelen volt az előadásban résztvenni. A színház vezetősége már darabváltoztatásra gondolt, de erre nem volt szükség, mert sikerült *Fenyvessi* Margitban oly helyettes *Katishát* találni, a ki minden előkészület nélkül beugrott és *Katisha* szerepét a közönség nagy tetszése között eljátszotta. Különösen a második felvonásban tetszett, a mikor szép énekéért a közönség zajos tapsokkal jutalmazta.

* Hangversenyek Alberti Werner dalestélyét pénteken, a hó 14-én tartja meg a *Royal-teremben*. Sokoldalú kivánságra azt a Mesterdalnokok versenyjariájával fogja megnyitni. Azután *Schubert*, *Schumann*, *Mihalovich*, *Roe-*

der, *Ganz*, *Tschaikowsky* és egy egész sorozata Budapesten még nem hallott daloknak kerül előadásra. A kis *Geyer* Stefi feltűnő, de megérdemelt érdeklődést kelt közreműködése által. Számái: *Wieniawski* d-moll hegedűverseny és *Hubay* Csárdajelenetek 12. sz. *Ülések* 2 koronától kezdve kaphatók *Méry* Béla zeneműkereskedésében *Andrássy*-ut 12. sz. (Telefon.)

Burmester Willy hegedűművész *dec. 12-ére* hirdetett hangversenyt *január 9-ére* kénytelen elhalasztani, miután balkezén könnyű izomgyulladás támadt, a melynek gyógyítására *Dollinger* tanár 2 heti feltétlen pihenést rendelt. Az eddig váltott jegyek természetesen érvényben maradnak.

D'Albert Jenő zongoraművész népszerű hangversenye pénteken, december 7-én lesz a *Vigadó* nagytermében következő műsorral: 1. *Beethoven*: Sonata appassionata. Op. 57. 2. *Bach*: *D'Albert*: Toccata F. dur. 3. *Schubert*: Két Impromptus. Op. 142. a) B. dur (Variationi.) b) F. moll. 4. *Schumann*: Carneval. Op. 9. a) E. d'Albert: Scherzo Op. 16. b) *Chopin*: Nocturne Op. 9. 3. sz. c) *Polonaise*. Op. 53.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Hétfőn, december 17-én a *Vigadó* nagytermében a *Budapesti Ujságírók Egyesülete* segítő-alapja javára

SAUER

EMIL jubiláris hangversenye. a kir. Opera zenekarának kíséretével.

Műsor: 1. *Beethoven* Es-dur versenye. 2. *Solo-darabok*. 3. *Sauer* E-moll-verseny (új).

Ülések ára: 10, 8, 6, 4, 2 korona.

Rendező: *Méry Béla* zeneműkereskedése. *Andrássy*-ut 12. (Telefon.)

Blaha Lujza

koronás arany érdemkereszttel kitüntetett művésznőnk sajátkezűleg aláírt élethű

arczképe

50/66 centiméter nagyságban kapható a

„Magyarság” kiadóhivatalában.

Ára 2 korona.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A párisi mulató** alkalmazottai siratták letett óvadékukat, a melyet *Czelder* Alajos, *Diamant* Mór és *Herzmann* Frigyes a mulató fenntartására használták fel. Így kerültek azután az utóbbiak a mulató bukása után óvadéksikkasztás miatt a büntető bíróság elé, a mely *Czelder* 2 évi, *Diamantot* 2 és fél évi és *Herzmann* 1 évi börtönbüntetéssel sújtotta. Az elítéltek kérelmére a bíróság a pör újra felvételét elrendelte és a mai tárgyaláson foglalkozott ezzel és a károsultak kihallgatása után az előbbi ítéletet hatályon kívül helyezte és a további eljárást jogerősen megszüntette.

§ **Fél fűle** volt *Drobik* Nándornak és e miatt a testi fogyatkozás miatt csufolták pajtásai, mindaddig, a mig *Drobik* *Vizslai* Mihályt dühében le nem szurta. Így azután a törvényszék elé került, mely ma halált okozó súlyos testi sértés miatt egy évi börtönrre ítélte. Védő felebbezett.

§ **Királysértő** özpézslegény. *Umberto* olasz király halálakor egy cipész műhelyében is ez képezte a beszéd tárgyát. Ekkor *Tar Dezső* suszterlegény megjegyezte, hogy: „A mi királyunkkal is úgy kellett volna tenni!” Ezért a megjegyzésért királysértés miatt került a vádlottak padjára és a törvényszék egy havi fogságra el is ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

— A földmivvelésügyi miniszter és a bécsi mészárosok. A bécsi mészárosok a vendéglősök ipartestületével együttesen bojkotálni akarják a bécsi szt.-márki vásárt, azért, hogy a fogyasztási adót ne ők, hanem az eladók fizessek. A terv azonos a budapesti mészárosoknak a fővároshoz benyújtott kérelmével. A különbség a kettő között, hogy a bécsi mészárosok kitűnően szervezett tömegét a bécsi városi hatóság is támogatja szemben a helytartóval. A tegnapelőtti vasárnap fölhajtott 3551 drb magyar hizómarhából 3000 eladatlanul maradt. Az eladásra nincs is remény, mert a bécsi mészárosok céljuk elérése érdekében már holnap a budapesti piacot akarják elözönlenni és szükségletükről itt gondoskodnak. A földmivvelésügyi minisztériumban a bécsi mészárosok eljárása nem keltett meglepetést. mert a mozgalomról idejekorán tudomást szereztek. A minisztérium, direkt a terv kivételét meg nem akadályozhatja, de már most foglalkoznak a mészárosok akciójának ellen-súlyozásával és a magyar gazdák érdekeinek hathatós megvédésével. Ma délelőtt ebben az ügyben tanácskozás volt a minisztériumban s megállapították a teendőket arra az esetre, ha a bécsi mészárosok a magyar állatokat továbbra is melőznék.

— Kosárfonó háziipar a Bácskában. *Bács-Petrovezsellő* írják lapunknak, hogy a kosárfonó háziipari tanfolyam e hó 15-én fog megkezdődni.

— The Gresham életbiztosító-társaság Londonban. Magyarországi fiók: Budapest, *Ferencz József-tér* 5. és 6., a társaság házában. **A társaságvagyon** 1899. decz. 31-én kor. 177,060.451.— Évi bevétel biztosítások és kamatokból 1899. évi december 31-én 30,835.871.— **Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződés**ek, valamint visszvásárlások stb. után a társaság főnállása óta (1848.) 383,793.872.— **Az 1899. évben a társaság** 5838 db. kötvényt állított ki . . . . . 56,097.103.— **összeg értékekben.** — **Prospektusok**kal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díjmentesen szolgál a magyarországi és a kelet fiókja Budapesten valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

— Kivándorlás a felvidékről. A gazdasági munkákat, melyek tudvalevőleg késő őszig szoktak a felvidéken eltartani, még alig fejezték be, máris erős kivándorlási mozgalom észlelhető, különösen a Szepességekben. Szepesmegyei levelezőnk jelenti, hogy az idén a kivándorlás az előbbi éveknél is fokozottabb lesz. Igen sok községből családostul indultak utnak s az idej kivándorlás a múlt évektől eltérőleg főleg Brazília és Argentína felé irányul.

A gazdaközönség körében e miatt nagy az aggodalom, mert a szepesmegyei gazdaságok már évek óta ugyanis mindig jobban nélkülözik az olcsó és megfelelő munkaerőt.

— Czukorrépatermésünk és a répa beszállítása. A czukorrépatermés nem mindenütt sikerült, noha az is bizonyos, hogy az országban csaknem általános az a vélemény, hogy kvalitás tekintetében az idej répa vetekedik a legjobb termésű esztendőkével. A répaszállítás a gyárak részére — ámbár az utak nagyon megromlottak a sok eső miatt — még mindig folyik. Legnagyobb élénkség mutatkozik a *soproni*, *nyitra-* és *pozsonyvidéki* részeken, a hol a legtöbb czukorgyár van üzemben. Az átlagos terméshozamot a vidékeken 100—120 métermázsára becsülik kat. holdankint.

Időjárás.

A depresszió, a melynek centruma a Rigai-öböl tájára került, Európa északi felét borította el, míg Európa déli felén magas nyomás fekszik egy biscayai és egy kis-ázsiai maximummal. Az idő ennek folytán a kontinens északi felében boros és esős, míg délen száraz és felhőtlenebb. Élénk oceáni légáramlással a hőmérséklet nyugatról emelkedik.

Nálunk az ország észak-nyugati megyéiben esett csekély esőktől eltekintve az idő száraz volt. A felhőzet erősödik és a hőmérséklet nyugatról emelkedik.

Jóslat: Változékony, enyhe, sokhelyütt esős és szeles idő várható.

Hőmérséklet: Budapest 1.0, Ó-Gyalla 1.0, Zágráb 1.4, Szolnok —0.0, Szeged —0.4, Kolozsvár —0.4, Bécs 0.2, Róma 3.7, Berlin 4.6, Páris 12.8.

Budapesti gabonatözsde.

Ma is emelkedett a buza ára, a mi különben nagyon is ráfér. 38 000 métermázsa buza kelt ma el 5, sőt itt-ott 10 fillérrel magasabb áron, mivel egy nagy malom jelentékeny mennyiséget összevásárolt. A legmagasabb ár 7.90, a legalacsonyabb 7.10 korona volt.

Egyéb gabonaneműk közül rozs 6.80—7 koronán, zab 5.25—5.65 koronán és árpa 5.50 koronán kelt el.

4 és fél órakor a következők voltak a záróárfolyamok:

Buza áprilisra	7.50—7.51
Buza okt.-re	7.67—7.68
Magyar buza ápr.-ra	7.51—7.52
Magyar buza okt.-re	7.74—7.75
Rosz áprilisra	7.19—7.20
Tengeri máj.-ra	4.92—4.93
Zab áprilisra	5.58—5.60
Repce aug.-ra	12.90—13.00

Budapesti értéktözsde.

Egyetlenegy papír van még, a mely emelkedik: ez a koronajáradék; a többi értékek a nagyfokú üzletlenség következtében lassankint koronánként hanyatlanak. Immár bebizonyult, hogy a legutóbbi hausse szalmaláng volt és hogy ezt mesterségesen idézték elő. A helyi értékek piacza szilárd. Villamosvasuti részvény emelkedő. Valuták és ércváltók gyengék.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény	673.75
Magyar hitelrészvény	679.50
Leszámitoló	433.—
Rimamurányi vasműv.	495.—
Osztrák-magyar-államvasut	667.75
Közuti-vasut	595.—
Városi villamos vasut	286.—

Állatvásár.

Kőbányai sertésplac. December 5-én. Fialat nehéz (páronként 320 kgron felüli súlyban) 97—98 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kgr.) 96—97 fillér. Fialat könnyű (páronként 250 kgrig terjedő súlyban) 96—98 fillér. Szerbiai. Nehéz (páronként 260 kgron felüli súlyban) 92—94 fillérig. Közép (páronként 240—260 kgr. súlyban) 90—92 fillérig. Könnyű (páronként 240 kgrig terjedő súlyban) 86—88 fillérig. A sertésüzletirányzata: változatlan.

SZÍNHÁZAK.

(Csütörtök, december 6-á.)

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Az ember tragédiája.

Drámai költemény. Irtá Madách
Kezdeté 7 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

A menyem.

Vígjáték 3 felv. Irták Fabrice Carré és Paul Richard. Fordította Adorján Sándor.
Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Asszonyháboru.

Énekes bohózat 3 felv. Irtá Gerő Károly.
Zenéjét szerzette Barna Jenő.
Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

A kis mama.

Vígjáték 3 felv. Irtá Henry Meilhac és L. Halévy. Fordította Fáy J. Béla.
Kezdeté fél 8 órákor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Carmen.

Opera 4 felv. Zenéjét szerzette Bizet.

Személyek:

Don Jose	Burrián K.
Escamillo	Takács
Dancaire	Várady
Remendado	Kiss
Zuniga	Kornai
Morales	Mihályi
Lilas Pastia	Gonda
Carmen	Bartolucci
Micaela	F. Pevny
Frasquita	Berts M.

Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A mikádó.

Japán operett 2 részben. Irtá W. S. Gilbert. Fordította Rákosi Jenő.
Kezdeté fél 8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A XIX. század.

Előadás 3 felvonásban, egy előjátékkal irta és felolvassa Pekar Gyula.
Kezdeté fél 8 órákor.

Kifőzés
legkötönybb menetelű, el-
utazás miatt olcsón eladó.
Czim Nagytöplom-utca
29., I. 8. 7502

12-15 forintért

remek szép szabású öltö-
nyöket ugyszintén 12
frttól 20 frtig felöltő
és télikabátokat készít,
pontos mérték szerint, tisz-
ta gyapju szövetből Mehr
Sámuel okl.műszabász,
Nagydiófa-utca 18/M.
I. em. Vidékre mintákat
és mértékvételi utasítást
bérmentve küld.

**Legfinomabb pergettett
virágméz**

5 kilós postabűdönökben
bérmentve 7 koronáért
egész éven át kapható
Franzen Mihály tanítónál
Zombolyán. 7697

Butorok.

Két teljes szoba butor fa-
ragottak, nagy szőnyeg-
diván és kisebb, családi
viszonyok miatt minden
árért darabonkint is el-
adók. Vas-utca 7., föld-
szint 14. 7599

**Alkalmos
karácsonyi ajándék**
fényképet Makart-nagyságu alakban 1 részit
darabját 1, 2, 3 és 4 frtét t
Waitzner
fényképészeti műintézet
Budapest, Erzsébet-körut 20. szám alatt.

**Horvátországi
Szilvórium-különleges ségek!**
Elismert elsőrendű a
gróf Khuen-Héderváry bán
jegyű szilvórium-különlegességem. A mona rkiában ki-
zárólag csak a **HERMANN A.** ále
Horvátországi szilvórium-csarnokban
kapható
Budapest, V. kerület, Erzsébet-tér 8/a. szám.
Főzde: **Varasdon** (Horvátország).
Különlegesség: **kompót-szilvák** 5 és 11/2 kilós zac-
skókban.

**Bőrbántalmakat, vérbajokat, ideg-
betegségeket és gyengeségi állapo-
tokat alaposan gyógyít**

Dr. FABINYI
v. kórházi orvos, specialista

oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos
eredménynyel alkalmazott számos évi kórházi
gyakorlatában. **Biztos siker folytán hono-
rárium utólag is fizethető. Levelekre díj-
talanul válasz; kívánatra gyógyszerék.**
Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körut 12., I. em.
Bejárát a léposónél. Külön váróteremek.
Bendel: d. e. 9-3-ig, este 6-8-ig.

KÁVÉ!
Ajánlom kitűnő minőségű kávéimat, a következő
igen olcsó árban:

Nyers kávé.

1 kiló Verseny-kávé (igen szép zöld)	frt 1.30
1 kiló Gyöngy-kávé	frt 1.50
1 kiló Mocca (afrikai)	frt 1.40
1 kiló Mocca (finom)	frt 1.60
1 kiló Jáva	frt 1.40
1 kiló Jáva (igen finom)	frt 1.60
1 kiló Kuba-kávé	frt 1.70
1 kiló Caba Portorico	frt 1.90
1 kiló Vegyes Pörkölt kávé igen szép és jó	frt 1.40

4/4 kiló postaszák megrendelésnél vidékre is teljesen
bérmentve minden más költség nélkül szállítok.
Kávéim tiszta és jó minőségűek 10 év óta fennálló jó
hírnevem keze-kedik.

Balogh László
BUDAPEST,
Fő-üzlet: Rottenbiller-utca 12.
Fiók-üzlet: Andrássy ut 86.

**Ki tiszta jó
bort**

akar, kérjen árjegyzéket

Buding Ede
szőlőbirtokos tanítótól
MAGYÓSZÓN.

Magyar szentkép-vállalat.

Vallásérkölcsi és közgazdasági jelentőséggel bíró vállal-
kozásunk sok ezer példányban elterjesztett emlékiratának
hatása fölött örvendve, a velünk egyfórmán érző és szándé-
kunkat megértő t. megrendelőinket értesítjük, hogy a magyar
ipar életrevalóságaképpen megindított szentkép-vállalatunk
egyelőre a következő **új képekkel** gazdagodott:

**Szent László,
Szent Imre,
Angyali üdvözlet.**
(A Mária-radnai templom oltar-
képe.)

Mind a három **Roskovics** eredetije
után, a két első 32 1/2 cm. széles és 50 cm.
hosszu, a harmadik 42 cm. széles és
62 cm. hosszú formátumban falidiszul;
továbbá imádságos könyvbe illő kisebb
alakal is, színes és fekete nyomással.

Készülőfélben vannak s nemsokára megjelennek, de
azért már is megrendelhetők a **Zichy Mihály** eredetije
után szintén falidiszre való

**Szűz Mária és szülői.
A lurdi szent szűz.**
(Utóbbi imádságos könyvbe illő.)

Eddig megjelent szentképeink:
Árpád-házi szent Erzsébet és szent Margit,
nagy, közép és kis alakokkal méltó föltűnést keltettek és megérdemelt
partolásban részesültek. Tizenegy színnel nyomott pompás kiállításuk nem-
csak áhítatot, de történelmi vonatkozásuknál fogva hazafias érzést is keltenek.
Nagyformájú képeinkhez kemény papírkereteket is készítettünk s
ezekkel, valamint árjegyzékkel vagy fölvilágosítással is készségesen
szolgálunk.

Werbőczy könyvnyomda részv.-társ.
(Budapest, IV., Vármegye-utca 11-13.)

**Legszébb
alkalmi
ajándék!**

Kedvezmény

**Gyönyörű
kivitel!**

„MAGYARSÁG“ előfizetőinek.

A ki a „MAGYARSÁG“ kiadóhivatalába
egy fényképet küld
5 forintért kap egy életnagyságu
gyönyörű kivitelű **platin-arcképet** pompás kartonon, 50 cm. széles-
ségben és 65 cm. magasságban.

Továbbá a következő gyönyörű kivitelű és élethű képeket:

Ő Felsége I. FERENCZ JÓZSEF király
a magyar honvédség parancsnokai élén.
Rézmetszet 80/110 cm. nagyságban . . . . . 8 frt 50 kr.
Ugyanaz 63/79 „ „ . . . . . 1 „ 50 „

Az 1848-iki és 1867-iki parlamentáris magyar kormányok
arcképcsarnoka:

Batthyány-minisztorium . . . . . 1 frt 50 kr.
Andrássy- „ . . . . . 1 „ 50 „

BLAHA LÚJZA művésznő
élethű arcképe 50/66 cm. nagyságban . . . . . 1 frt — kr.

Vidékre csomagolással és díjmentes szállítással 50 krajczárral több.
Megrendelésnél az összeg fele kiadóhivatalunkba előre beküldendő, a másik
fele utánvétellel (Budapesten az átvételénél) lesz kiegészítendő.

**Feltűnő
olcsóság!**

„Magyarság“
kiadóhivatala
Budapest, IV., Vármegye-utca 11-13.

**Legalkalma-
sabb
meglepetés!**

Kereskedelmi és Iparkalauz. Beszerzési források.

Czimbalmaim,

melyek az illetékes zene-kapacitások által minden tekintetben a legkitűnőbbeknek vannak elismerve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 firtól különböző árban kaphatók. Mint-hogy ez idő szerint a czimbalomnak pedálján és belső szerkezetén utóéletet találmányom van, így javításokat és átalakításokat is elfogadok, a hang javulásért és tartóságért kezeséget vállalok.

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körut 42. sz.
és Vörösmarty-utca
16. szám.

Árjegyzéket bérmentve küld.

Lószőrmatracs

3 részű 15 kg. súlyban
csin. vatból 14 forintért
kapható, míg a készlet tart.
Budapest, IV. ker.
Teréz-körut 36. sz. s
kárptosnál.

Öltöny 20 frt.

Tél. kabát 20 frt.

Felöltő 20 frt.

Jó szövetből, jó bélyessel,
jól elkészítve

HISZ JÓZSEF

férfi szabónál
Budapest, V., Deák Fe-
rencz-utca 17., II. emelet.

Női ruhákat

olcsón készit háznál és
házon kívül Léka József,
IX., Ferencz-tér 11., II. em.
25. Levelezőlap-meghívásra
hához jövök. 7566

Kitűnő,

valódiszékelykonyha. Ebéd,
vacsora 20 forintért, a Fe-
hérió szálloda éttermében.
Ürmösinek, Kerepesi-ut.

Első magyar budapesti
cipő gyors javító-
intézet
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 57. sz.
Mindennemű cipőjavítás
gyorsan, szolidan és leg-
jutányosabban.

Képes
leve-
lező-
lapok.

Naponta ujdonságok.

Nagybani árak
viszonteladónak. Árjegy-
zék ingyen és bérmentve.

Leitner M. L. és fia
papirkereskedésében,
BUDAPEST,
V., Váci körut 18. sz.

Egyházi szerek,
lobogók, képek és könyvek
legolcsóbban kaphatók:
Szűts és társánál,
Budapest, IV., Ujvilág-
utca 2. sz.

Első magyar betűön-
tőde részvénytársaság
Budapest, Dessewffy-utca
32. sz. Könyv- és cizmirá-
sok. Rézlenia gyártás. Me-
chanikai műhely.

Legolcsóbb bevásárlási
forrás!

H. WEISZ LAJOS
BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 22.
(Telefon-Hirmondó épület).

Saját gyártmányu
férfi- és nő-ruha nagy
raktára.

Mérték szerinti megrende-
lések a legújabb divat sze-
rint a legjobb minőségű
kül- és belföldi gyapjú-
szövetekből a legegény-
sámban eszközöltetnek,
feltűnő olcsó árak
mellett.

Butoriparosok,
Nemes és Lengyel Bu-
dapest, IV., Keoske-
méti-utca 6. sz. I. em.,
ajánlják dusan felszerelt
raktáraikat, saját készitme-
nyű fa- és kárptos mun-
kákban.

Magyarország
leghíresebb
ásvány-gyógyfor-
rásai a

Bikszádi
gyógyit mint a
drága Selters. A
Sztójkai

azonos a karls-
badival.
Bérlők: Almer
Lajos és Károly,
Nagybánya.

Értesítés!

Van szerencsénk t. vevőink-
nek és a t. cz. közönség-
nek szives tudomására
hozni, hogy 1900. decem-
ber 3-ik napjától kezdve
gőzfavágónk és fatele-
pünkig az ujonnan épít-
tett mester utcai városi
villamos vasuton lehet
közlekedni. Egyszermind
felkérjük t. vevőinket és
a t. cz. közönséget, mel-
tőztassék becses megren-
deléseikkel megszerencsél-
tetni, mindennemű tűzfá-
val kiűnő minőségben ju-
tányos árak mellett szol-
gálunk. Ugyezintén de-
cember hó közepétől
kezdve uradalmi szénbá-
nyánkól jó minőségű
barna-szénnel igen ju-
tányos árban szolgálha-
tunk. Felvilágosítással
készséggel szolgál
Gr. Zichy várpalotai
uradalmi fatelep keze-
lősége

VII., Erzsébet-körut 21.
December 15 ére
egy utcai, és egy udvari
szoba két-három ur részé-
re. (hivatalnokok) kik álán-
dó teljes ellátással kapha-
tának uri családnál ju-
tányos árért. Czím Erkel-
utca 20., I. emelet 7.

Kész

konyha-berendezés
állandó raktára
BÖLE JÓZSEF
asztalos-mesternél,
Budapest,
VIII., Stahly-utca 1.

Pénzbeszedő
keresztény keresztetik vi-
dékre, 300 frt óvadékkal,
480 frt évi fizetés és sza-
bad lakással Czím Nagy-
templom-utca 29., I. 8.

7603

Nem kell részletre
BUTORT

vásárolni nagy árért, mert
Egri Mór

butorgyáros
Gyar-utca 19. szám
(O-utcaival szemben).
alatt saját készitményű bu-
torait minden minőségben,
minden elfogadható árban
juttatja a t. vevőközön-
ségnek.
Vidékre oszmozolás
legnagyobb pontos-
sággal eszközöltetik.

Hajfátalító.
Biztos és kipróbált szer-
őszhaj, fejkorpa és haj-
hullás ellen. 1/2 literes üveg
1 frt 50 kr. Fülöp Gy.
(ezelőtt Török K.) Budapest,
Kálvin-tér 3. I. 7. sz. és
Török József gyógy-
szerésznél Király-utca
12. sz. 1036

17 frtért
egy nagy fuvar, négy tel-
jes méter

kemény tűzifa,
száraz bükk- és gyertyán-
fa vegyesen,

4 méter puhafa
15 forint,

felaprítva, szállítva és pin-
czébe hordva. Legjobb mi-
nőségű porosz közszen szá-
kokban és fuvarban.

Megrendelések
Freud Lajos
(ezelőtt Freud és Duma)
tűzifa-kereskedőhöz,
V., Felsőrakpart 7,
intézendők. Telefon 695

10 frtért

tanítók hölgyeket rajzol-
ni, varrni, szabni ke-
zesség mellett.

Hoffmann Karola
műszabászatli és varrótan-
intézet

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 23.
Ki nappal el van foglalva
z esti tanfolyamra jöhet.
Ugyanott elegans ruhák ké-
szítése is elvállaltatik.

MINDENKI
rendelje meg a század leg-
hasznosabb könyvét: a
Kereskedelmi

Vegyészetet.
A Kereskedelmi Vegyeszet
nélkülözhetetlen
minden gyors, fűszer- és
vegyeskereskedő, szatócs,
ilatszerez, gyógyszerész,
orvos, föld- és szőlőbirto-
kos, kertész, cukrász,
korcsmáros, vendéglős, pá-
linkamérő, fodrász, aszta-
los és egyáltalában min-
den kereskedő, iparos és
minden intelligens egyén-
nek.

Utmutatásainyomán bár-
ki tekintélyes mellékjövö-
delemre tehet szert.

Keresetnélküli egyének-
nek könnyű és becsületes
munka árán biztos és
kényelmes keresetforrást
nyújt.

Tanításai nyomán min-
den háziartásnál óriási
megtakarítások érhetők el.

A könyv legújabb kiadá-
sa 2. korona 40 fillér, vi-
dékre portómentes bekül-
désset 2 korona 75 fillér
kedvezményes árért meg-
rendelhető a

MAGYARSÁG
kiadóhivatalában Budapest
IV., Vármege-utca 11-13

„Keresztény Ruhaszövetkezet“.

Egy olyan nagyszabású üzlet nyílt meg ma a
Teréz-körut 49. szám alatt,

a milyen irányzatú eddig még egyáltalán nem állott
főnn, melynek megalkotói eléggé meg nem hálálható
jótéteményt cselekedtek a keresztény társadalomnak.

A kölcsönös bizalom és önfentartás megrendít.
hetetlen alapjára van építve a „Keresztény Ruha-
szövetkezet“, melynek vezetői nem a vagyon szer-
zésére törekednek, hanem kizárólag azon munkálkod-
nak, hogy valahára magunk élvezzük nehéz, fáradsá-
gos munkánk méltán megérdemelt gyümölcsét.

A szövetkezet árudájában kapható lesz minden
a harisnyától kezdve a kalapig. Nemcsak az előnyös
fizetési feltételek, hanem a vásárolható czikke kitűnő
minősége és tartóssága képezik főelőnyét.

A „Keresztény Ruhaszövetkezet“ ellátja
tagjait minden szükségessel, kiszolgált férfi-
női, gyermek- és felső-ruhát úgy készen, mint
mérték után; fehérműtű különféle minőség-
ben; cipőt, kalapot, vászont, kartont, szövet-
tet, posztót, selymet, ágyneműt, szőnyeget,
varrógépet, női konfekciót, világi és egyházi
egyenruhákat, zseb-, fall-órát és butorneműt.
Tenát egy-egy család összes szükségletét ezen szö-
vetkezettől beszerezheti, mi által a részletfizetésre vá-
sárló — tekintetbe véve a czikke komplikálását
— abba a kedvező helyzetbe jut, hogy ellentétben
a mostani állapottal, a midőn a cipész, a szabó, a
butorkereskedő, a fehérmű-árus egyaránt és egy-
másra való tekintet nélkül követeli a fizetést; rész-
letfizetését, a mely nálunk ezen összsummával
nem is hasonlítható össze, könnyen és egy helyen
törlesztheti.

A szövetkezet árudájából csak tagok vásárol-
hatnak. Egy-egy üzletrész ára 40 korona, mely vagy
egyszerre, vagy pedig tíz egymást követő egyenlő 4
koronás részletekben fizethető.

A tagok fel vannak jogosítva 50 korona ere-
jű hitelre vásárolni, esetleges magasabb hitel igény-
lése esetén az igazgatóság határoz a felett, vajjon a
hitel megadható-e?

Kerjük olvasóinkat, hogy ajándékozzák meg bi-
zalmukkal és jóakarattal a „Keresztény Ruha-
szövetkezet“ et, hogy a siker biztosítva legyen.

A szent év utolsó zárandoklatai.

Lelki s egyházi vezető: Kálmán Károly plébános,
országgyűlési képviselő.

1. Zárandoklat Rómába (hódoló tisztelgés
XIII. Leó pápa ó szentségénél, a négy bazilikába bu-
csujárás, a nemzeti lófogó elhelyezése II. Szilveszter
pápa siremléke fölé, megjelenés a szent év bezáró
ünnepején).

I. osztály: II. osztály: III. osztály:
lakás teljes ellátással utközben is
150 frt 125 frt 69 frt

2. Zárandoklat Szentföldre (Alexandria 2
nap, Kairó 5 nap, Jaffa 2 nap, Jeruzsálem, Bethleem,
Jerikó, Holt-tenger, Jordan, összesen 10 nap Szent-
földön — Visszauton Portszaid-Velenceze.

I. osztály: II. osztály: III. osztály:
530 frt 425 frt 320 frt

Jelentkezések a díj befizetése mellett fogadtatnak el
Budapest, Muzeum-körut 15.

Propper N. János igazgató
»Keleti Utazási Irodája«.

Indulás Budapestről december 20. m. á. v. ke-
leti pályaudvarából.

Rómába utlevél nem kell.
Szentföldre okvetlenül szükséges.

Bőr-, viaszkosvászon
és
LINOLEUM-KÜLÖNLEGESSÉGEK
GYÁRI RAKTÁRA
NEUMAYER LIPÓT
Budapest, VI., Váci-körut I. az „Anker-udvar“ mellett.

Rozsatelep.

Valóságos földi paradicsom, fővárosához közel, rend-
kívül regényes és egészséges vidék, gyönyörű kilátással
a Dunára és Budapest vidékére, másfelől a Kamaraerdő
által határolva, kitűnő ivóvízzel, villamos közlekedés-
sel, vasuti és hajózási forgalommal, még 80 családi
ház és villa építésére rendkívül alkalmas, kitűnő
tájaja, 300-600 □-ölenként parcellázott telek Kis-
Tétényben, párját ritkító, kedvező föltételek mellett
eladó. A telek több mint 400 már fölépített villa
között fekszenek, a telepig vezetett vízvezetékkel,
a budapestiek által annyira kedvelt kirándulóhely, a
budafoki sörház közelében A fizetés az első 40 frtos
részlet után havi öt forintnyi vagy heti egy forintos
részletben törleszthető. Egy-egy □-öi ára 2 frt 50 kr.
Bárki, még a legszerényebb viszonyok közt lévő is,
saját otthonra tesznek szert, tekintve a rendkívül
kedvező fizetési módokat. Bővebb értesítés, prospek-
tus s a helyszínen kalauzolás iránti megkeresések
Rauscher György látszerész urhoz, IV., Duna-utca
6. szám. (Klond főhercegnő-palota) intézendők.

Immár 3-ik kiadásban jelent meg a BACSÓ-féle

ÖRÖK NAPTÁR

a legszebb, legérdekesebb és legpraktikusabb naptár mindenki számára.

Szerkesztette:

BACSÓ FERENCZ.

Tartalmazza a XVIII., XIX. és XX. század minden évének naptárát,
összesen

61 teljes, közönséges naptárt,
melyek 1701-től a 2000-ik évig váltakozva érvényesek. A ki tehát egy-
szer megveszi, az egész életében

minden esztendőre

ellátja magát naptárral, mi által sok pénzt takarít meg, — s egyuttal
a lefolyt évek naptárait is mindig kezében bírja, ami igen érdekes do-
log. Külső kiállítás pedig oly diszes, hogy a legelőkelőbb szalonok
asztalán helyet foglalhat, s ezért alkalmi ajándéknak is külön-
sen ajánlható. — Bolti ára 2 korona, de a MAGYARSÁG kiadóhi-
vatalában (Budapest, IV., Vármege-utca 11. sz.) 1 korona 20 fillér
kedvezményes árban kapható. Ha ajánlott és bérmentes megküldés
kivántatik, úgy még 35 fillér portó is mellékelendő.